

KONTEKST:

Potrebno utvrditi slobodu kretanja na teritoriji Gaze, u cilju analize i donošenja odluke u konkretnom slučaju (**utvrđivanja nemogućnosti povratka u zemlju porekla**), a povodom zahteva za azil lica poreklom iz Palestine sa prebivalistom na teritoriji Gaze, prema izjavi iznetoj na zahtevu za azil i usmenoj raspravi;

PITANJE: Sloboda kretanja u pojasu Gaze, Palestina

ODGOVOR:

Izrael nastavlja da kontroliše slobodan protok ljudi i robe između dva fizička odvojena dela palestinske teritorije – Gaze i Zapadne obale.¹

Gaza i Zapadna obala su međusobno razdvojene sa 40 km izraelske teritorije.² Ovaj kratki pojas stanovnici Gaze ne mogu da pređu bez izraelske dozvole.³ Od 2000.godine, Izrael je uveo dodatne restrikcije na kretanje Palestinaca između Gaze i Zapadne obale.⁴

S obzirom da je registar palestinskih stanovnika sa svim njihovim ličnim podacima pod apsolutnom kontrolom izraelskih vlasti, to omogućava Izraelu da uskrati slobodu kretanja stanovnicima Gaze. Tako na primer, Palestinac kome na ličnoj karti piše da živi u Gazi, ne može slobodno da se preseli na Zapadnu obalu.⁵

Počevši od 2007.godine, svaki stanovnik Gaze koji želi duže da boravi na teritoriji Zapadne obale mora da dobije "dozvolu za boravak u Judeji i Samariji".⁶ Ovu dozvolu može da izda samo izraelska vojska i ona važi za period od tri meseca.⁷ Dobijanje dozvole zavisi od toga da li podnosilac zahteva može da dokaže da je tokom prethodnih 8 godina kontinuirano boravio na teritoriji Zapadne obale.⁸ Neki od dodatnih uslova koje podnosilac zahteva mora da ispuni su i dostavljanje dokaza da je podnosilac oženjen/udata i da ima decu, da je prošao bezbednosnu proveru, kao i da dokaže postojanje "humanitarnih osnova" zbog kojih bi mu/joj

¹ Gisha- Legal centre for freedom of movement: Scale of control: Israel's continued responsibility in the Gaza strip/ Executive summary, novembar 2011. - http://www.gisha.org/userfiles/File/scaleofcontrol/scaleofcontrol_en.PDF, pristupljeno 27.12.2012.

² BBC News: Palestinian unity undermined by geographic divide, 24.februar 2012. - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-17140711>, pristupljeno 27.12.2012.

³ BBC News: Palestinian unity undermined by geographic divide, 24.februar 2012. - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-17140711>, pristupljeno 27.12.2012.

⁴ BBC News: Palestinian unity undermined by geographic divide, 24.februar 2012. - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-17140711>, pristupljeno 27.12.2012.

⁵ BBC News: Palestinian unity undermined by geographic divide, 24.februar 2012. - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-17140711>, pristupljeno 27.12.2012.

⁶ UK Border Agency - Home Office: Country of origin information (COI) report: Occupied Palestinian Territories/ Freedom of movement/ Travel permits and ID cards, 15.maj 2012. - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1338382764_optcoimay12.pdf, pristupljeno 08.11.2012.

⁷ UK Border Agency - Home Office: Country of origin information (COI) report: Occupied Palestinian Territories/ Freedom of movement/ Travel permits and ID cards, 15.maj 2012. - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1338382764_optcoimay12.pdf, pristupljeno 08.11.2012.

⁸ UK Border Agency - Home Office: Country of origin information (COI) report: Occupied Palestinian Territories/ Freedom of movement/ Travel permits and ID cards, 15.maj 2012. - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1338382764_optcoimay12.pdf, pristupljeno 08.11.2012.

trebalo izdati dozvolu za boravak.⁹ Međutim, ukoliko neki članovi porodice ili supružnik osobe koja podnosi zahtev za dozvolu već žive na teritoriji Zapadne obale, to nije dovoljno za dokazivanje "humanitarnog osnova".¹⁰ Čak iako podnosilac zahteva iz Gaze ispuni sve uslove, vojne vlasti i dalje zadržavaju diskreciono pravo da odbiju izdavanje dozvole.¹¹

Stanovnicima Gaze je zabranjeno da i na kratak vremenski period napuštaju pojas Gaze.¹² Jedini način da napuste pojas Gaze je da ispune izraelske kriterijume za dobijanje "specijalne dozvole".¹³ Prema pravilniku, specijalnu dozvolu može da dobije 16 kategorija stanovnika Gaze.¹⁴ U neku od ovih 16 kategorija spadaju i pacijenti koji su životno ugroženi, srodnici u prvom stepenu teško obolelih lica, novinari, trgovci i osoblje međunarodnih organizacija.¹⁵ Studenti koji žive u Gazi, a upisani su na fakultet na Zapadnoj obali nisu obuhvaćeni ovom kategorizacijom, te je njima zabranjeno napuštanje Gaze.¹⁶

Izrael je takođe eliminisao i svaku mogućnost da osoba koja živi na Zapadnoj obali dođe u pojas Gaze u posetu i da se potom vrati nazad na Zapadnu obalu.¹⁷ Ovim je onemogućeno da Palestinci čiji članovi porodice žive u pojasu Gaze dobiju dozvolu za ulazak u Gazu. Ukoliko osoba želi da poseti članove svoje porodice u Gazi, jedini način za to je da se trajno preseli u Gazu, s obzirom da će izraelske vlasti u slučaju stupanja na teritoriju Gaze istoj osobi onemogućiti povratak na Zapadnu obalu.¹⁸

⁹ UK Border Agency - Home Office: Country of origin information (COI) report: Occupied Palestinian Territories/ Freedom of movement/ Travel permits and ID cards, 15.maj 2012. - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1338382764_optcoimay12.pdf, pristupljeno 08.11.2012.

¹⁰ UK Border Agency - Home Office: Country of origin information (COI) report: Occupied Palestinian Territories/ Freedom of movement/ Travel permits and ID cards, 15.maj 2012. - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1338382764_optcoimay12.pdf, pristupljeno 08.11.2012.

¹¹ UK Border Agency - Home Office: Country of origin information (COI) report: Occupied Palestinian Territories/ Freedom of movement/ Travel permits and ID cards, 15.maj 2012. - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1338382764_optcoimay12.pdf, pristupljeno 08.11.2012.

¹² United Nations: Office for the Coordination of humanitarian affairs: Occupied Palestinian Territory: The monthly humanitarian monitor – january 2012/ Severe restrictions on movement of people between Gaza and West Bank, http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_the_humanitarian_monitor_2012_02_16_english.pdf, pristupljeno 27.12.2012.

¹³ United Nations: Office for the Coordination of humanitarian affairs: Occupied Palestinian Territory: The monthly humanitarian monitor – january 2012/ Severe restrictions on movement of people between Gaza and West Bank, http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_the_humanitarian_monitor_2012_02_16_english.pdf, pristupljeno 27.12.2012.

¹⁴ United Nations: Office for the Coordination of humanitarian affairs: Occupied Palestinian Territory: The monthly humanitarian monitor – january 2012/ Severe restrictions on movement of people between Gaza and West Bank, http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_the_humanitarian_monitor_2012_02_16_english.pdf, pristupljeno 27.12.2012.

¹⁵ United Nations: Office for the Coordination of humanitarian affairs: Occupied Palestinian Territory: The monthly humanitarian monitor – january 2012/ Severe restrictions on movement of people between Gaza and West Bank, http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_the_humanitarian_monitor_2012_02_16_english.pdf, pristupljeno 27.12.2012.

¹⁶ United Nations: Office for the Coordination of humanitarian affairs: Occupied Palestinian Territory: The monthly humanitarian monitor – january 2012/ Severe restrictions on movement of people between Gaza and West Bank, http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_the_humanitarian_monitor_2012_02_16_english.pdf, pristupljeno 27.12.2012.

¹⁷ UK Border Agency - Home Office: Country of origin information (COI) report: Occupied Palestinian Territories/ Freedom of movement/ Travel permits and ID cards, 15.maj 2012. - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1338382764_optcoimay12.pdf, pristupljeno 08.11.2012.

¹⁸ UK Border Agency - Home Office: Country of origin information (COI) report: Occupied Palestinian Territories/ Freedom of movement/ Travel permits and ID cards, 15.maj 2012. - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1338382764_optcoimay12.pdf, pristupljeno 08.11.2012.

Prema navodima izraelske vlade, oko 38 hiljada Palestinaca je u toku 2011.godine dobilo dozvolu da napusti Gazu.¹⁹ Ipak, najveći procenat od 38 hiljada Palestinaca kojima je dozvoljen izlaz iz Gaze čine osobe kojima je bila neophodna medicinska nega.²⁰

Izraelske vlasti su početkom 2012.godine prvi put nakon pet godina dozvolile da se određena količina roba izveze iz Gaze u Zapadnu obalu.²¹ ²² Ipak, ubrzo potom su izraelske vlasti navele da je to bio "pilot-projekat" i da neće izazvati uklanjanje blokade na izvoz robe iz Gaze.²³

KOMENTAR/ZAKLJUČAK:

Iz prethodno izvedenih tvrdnji može se zaključiti da je stanovnicima Gaze potpuno onemogućena sloboda kretanja. Stanovnici Gaze su zarobljeni na uskom pojasu teritorije i čak ni teško obolelima koji moraju da se leče negde drugde, kao ni studentima, nije olakšan postupak za izlazak iz pojasa Gaze. Ovakva odluka o blokadi Gaze i onemogućavanju slobode kretanja nanosi veliku štetu stanovništvu ove teritorije i doprinosi daljem uskraćivanju osnovnih ljudskih prava.

¹⁹ BBC News: Palestinian unity undermined by geographic divide, 24.februar 2012. - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-17140711>, pristupljeno 27.12.2012.

²⁰ BBC News: Palestinian unity undermined by geographic divide, 24.februar 2012. - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-17140711>, pristupljeno 27.12.2012.

²¹ BBC News: Israel allows first Gaza-West Bank exports in five years, 06.mart 2012. - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-17269498>, pristupljeno 27.12.2012.

²² United Nations: Office for the Coordination of humanitarian affairs: Occupied Palestinian Territory: The monthly humanitarian monitor – january 2012/ Severe Greater clarity, but few changes in Israeli's policy for Gaza goods access http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_the_humanitarian_monitor_2012_02_16_english.pdf, pristupljeno 27.12.2012.

²³ BBC News: Israel allows first Gaza-West Bank exports in five years, 06.mart 2012. - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-17269498>, pristupljeno 27.12.2012.